

OPERATIE BAKZEIL

Als het zonder plastic kan,
doe het dan!

Onderzoek naar het effect van de plastic
toeslag op zwerfafval en aanbevelingen tot
effectieve maatregelen

EEN RAPPORT VAN DIRK GROOT EN MERIJN TINGA

INHOUD

INLEIDING	1
EXECUTIVE SUMMARY	2
ONDERZOEKSMETHODE	3
RESULTATEN	4
Vers: Fastfood-verpakkingen voor directe consumptie	5
Prefab: Voorverpakte Fastfood-verpakkingen voor directe en latere consumptie	5
Verhoudingen	6
Trend in het zwerfafval van wegwerpvoedsel containers sinds 2020 relatief	7
CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	8

INLEIDING

Op 1 juli 2023 werd de plastictoeslag ingevoerd. Deze heeft als doel het gebruik van wegwerpplastic met 40% terug te dringen voor 2027.

Het gaat hierbij om wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten. Hoewel deze maatregel een belangrijke stap lijkt in de strijd tegen plasticvervuiling, blijkt in de praktijk dat de invoering voor verwarring zorgt, weinig effect lijkt te sorteren en bovendien leidt tot extra administratieve lasten voor ondernemers.

Met de plastictoeslag hoopt de overheid dat bedrijven overstappen op verpakkingen zonder plastic. De advieshoogte van de toeslag is 15 cent. De hoogte van de toeslag mag de ondernemer zelf bepalen en het geld hoeft niet te worden afgedragen. **Door de maatregel ontstaat een perverse prikkel: Ondernemers die niet overstappen naar hergebruik of een alternatief worden financieel beloond.** In de praktijk is de toeslag overigens door veel ondernemers op het laagst mogelijke niveau gezet: 1 cent.

De plastictoeslag is ook bedoeld als prijsprikkel voor de consument. Het effect hiervan is minimaal. Anders dan bij statiegeld kan de consument de verpakking na de consumptie niet inleveren en de toeslag terugkrijgen. **Er is geen verandering in de afdankfase: de verpakking wordt in een prullenbak gedaan of wordt zwerfafval.** (In eerder onderzoek naar wegwerpbekers 'cupcount' toonden we dit aan.)

Het uitblijven van het effect werd al snel duidelijk en binnen vier maanden na invoering is een motie aangenomen om de toeslag af te schaffen. De staatssecretaris reageerde hierop door de regel per 1 januari 2024 niet meer te handhaven.

Wij juichen het doel achter de plastictoeslag toe. Ons inziens zijn er eenvoudige - in de praktijk bewezen - maatregelen die veel doeltreffender zijn. Om dit aan te tonen zijn we in januari 2024 de campagne 'Operatie Bakzeil' gestart. Mensen vanuit het hele land namen foto's van etensbakjes in het zwerfafval. We sturen op een verbeterde aanpak: een slimmere aanpak van wegwerpplastic die wél effect heeft op de hoeveelheid eenmalig plastic in het algemeen en in het zwerfafval in het bijzonder.

In dit onderzoek 'Bakzeil' richtten we ons op een specifieke categorie binnen de verpakkingen die vallen onder de plastictoeslag: etensbakjes en het zwerfafval dat ze veroorzaken. We willen vooral laten zien dat er hiervoor al veel plasticvrije alternatieven bestaan.

De conclusie is eenvoudig: voor veel plastic etensbakjes in het zwerfafval zijn al jaren afbreekbare (kartonnen) varianten op de markt. Gebruik deze praktijkvoorbeelden voor een verbod op de plastic variant.

'Ons advies: Als het zonder plastic kan, doe het dan!'

Dirk en Merijn

Ofwel: De Zwerfinator en de Plastic Soup Surfer

EXECUTIVE SUMMARY

Dit rapport onderzoekt het effect van de plastic-toeslag op de etensbakjes in het zwerfafval en verkent alternatieve beleidsmaatregelen gericht op wegwerpvoedselverpakkingen. Door middel van citizen science is data verzameld over de samenstelling en oorsprong van dit type zwerfafval.

ONDERZOEKSMETHODE

Er werden 3885 bruikbare foto's geanalyseerd, waarbij kenmerken als materiaalsoort, verpakkingstype, inhoud en aanbieder werden gecategoriseerd. De gegevens bieden inzicht in trends en verbeterpunten voor beleid.

Daarnaast is er gekeken naar de ontwikkeling van de etensbakjes vanaf 2020 in de onderzoeken van de Zwerfinator.

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

Effect van de Plastictoeslag

- De toeslag heeft geen merkbare invloed gehad op de afname van plasticgebruik in de etensbakjes. De verschuiving naar karton begon al ver vóór 2023, vooral dankzij grotere bedrijven.
- Consumenten blijken bereid een hogere prijs te betalen, wat de haalbaarheid van kartonalternatieven onderstreept.

CONCLUSIES

Fastfoodverpakkingen

- Plastic fastfoodverpakkingen (zoals patatbakjes en hamburgerdozen) kunnen volledig worden vervangen door karton.
- Voer een algeheel verbod in op plastic fastfoodverpakkingen voor directe consumptie, inclusief handel en distributie. Dit vereenvoudigt naleving en handhaving.

Prefab-verpakkingen

- Werk samen met fabrikanten en supermarkten om standaardisatie van prefab-verpakkingen te realiseren.
- Plastic prefab-verpakkingen uit supermarkten vormen een hardnekkig probleem door hun hoge volume, maar bieden kansen door de hoge mate van standaardisatie.

Plastictoeslag

- Schaf de plastictoeslag af wegens inefficiëntie en verwarring, maar stel scherpere regelgeving in.
- Verbied plastic verpakkingen waar alternatieven beschikbaar zijn en ondersteun de overgang naar duurzame materialen met duidelijke richtlijnen.

ONDERZOEKS- METHODE

Voor dit onderzoek naar zwerfafval in de vorm van TO-GO voedselverpakkingen maken we gebruik van een citizen science zoals we ook bij eerdere campagnes hebben gedaan. Participanten worden via een publiekscampagne opgeroepen om foto's te maken van voedselverpakkingen die zij op straat aantreffen. Dit varieert van patatbakjes en wok-dozen tot voorverpakte sandwich-triangels, sushi-boxen, saladebakken en yoghurtbekers.

Het onderzoek liep van januari 2024 tot september 2024

DATAVERZAMELING

De dataverzameling vond plaats met behulp van de Plastic Avengers Camera/Foto App. Deze app stelt gebruikers in staat om eenvoudig foto's te maken van aangetroffen zwerfafval. Locatie (gebaseerd op GPS-coördinaten) worden meegestuurd met de foto. De app koppelt deze data direct aan een centrale database voor verdere analyse. Tijdens deze analyse achteraf worden eigenschappen aan de op de foto genomen verpakkingen toegevoegd, zoals het type verpakking, en materiaal (bijvoorbeeld plastic, piepschuim, karton etc).

PARTICIPANTEN

De participanten bestaan uit een breed publiek, variërend van vrijwillige zwerfafvalrapers en studenten tot geïnteresseerde burgers die bijdragen aan het verzamelen van zwerfafvaldata. Door een breed scala aan mensen te betrekken, vergroten we de geografische en demografische spreiding van de verzamelde gegevens.

DATAVERWERKING

De ingediende foto's en gegevens worden in de centrale database gestructureerd geanalyseerd. Voor elk item worden kenmerken zoals type verpakking, materiaalsoort, en de frequentie van voorkomen gecategoriseerd. Deze gegevens worden vervolgens gebruikt om patronen te identificeren, zoals welke verpakkingen het meest voorkomen in het zwerfafval.

VALIDITEIT EN BETROUWBAARHEID

Om de betrouwbaarheid van de data te waarborgen, worden inzendingen handmatig gecontroleerd. Daarnaast wordt in de app een korte handleiding geboden om consistente en accurate dataverzameling te bevorderen. Misclassificaties of dubbelingen worden tijdens de analysefase gecorrigeerd.

Deze methodologie stelt ons in staat om op een gestructureerde manier inzicht te verkrijgen in het aandeel en de soorten TO-GO voedselverpakkingen in het zwerfafval. De verkregen data worden vergeleken met de jarenlange data van zwerfafvalanalist Dirk Groot.

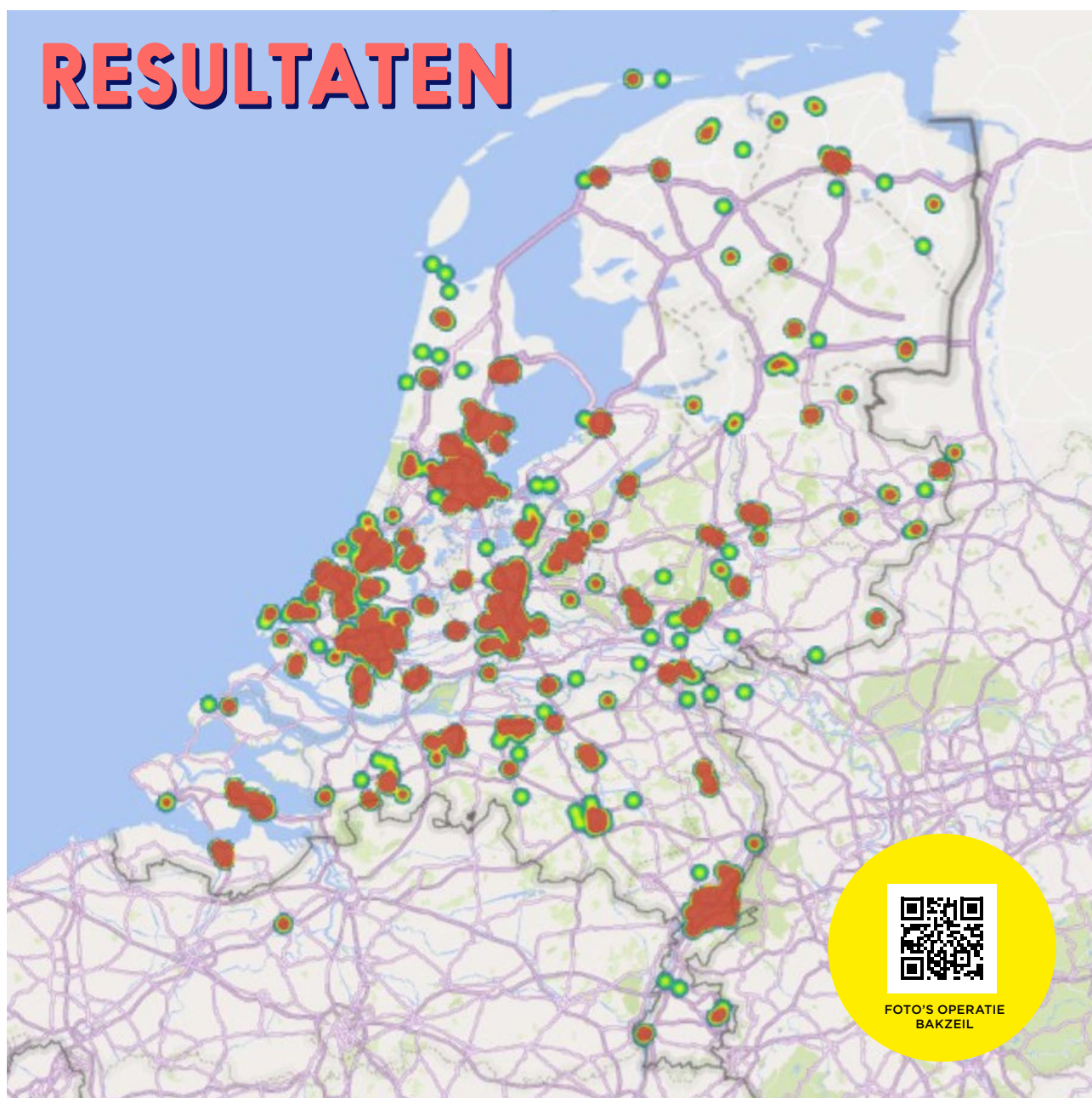
HYPOTHESE

TO-GO voedselcontainers vormen een significant deel van het zwerfafval en bestaan uit verschillende typen verpakkingen, waarvan een groot deel al plasticvrije alternatieven heeft. Op basis van de analyse van zwerfafval van dit type door Groot is te zien dat sinds 2020 het aandeel kartonnen voedselcontainers stijgt ten opzichte van de plastic voedselcontainers.

Het identificeren en analyseren van deze verpakkingen biedt aanknopingspunten voor beleidsinterventies, zoals het verbieden van plastic varianten, het invoeren van statiegeldsystemen, en het stimuleren van herontwerp en hergebruik via financiële prikkels, zoals een verbeterde plastictoeslag.

Daarnaast wordt verwacht dat het aandeel verpakkingen uit de supermarkt-categorie (voorverpakt TO-GO uit het schap) verschilt in samenstelling en oplossingsrichtingen ten opzichte van vers bereide TO-GO verpakkingen (zoals van horeca, fastfood restaurants en snackbars). Verschillende verdienmodellen achter deze categorieën vragen om specifieke interventies, waarbij statiegeldsystemen, verpakkingsinnovatie en hergebruik belangrijke instrumenten zijn om het plastic zwerfafval bij de bron aan te pakken.

De resultaten van het onderzoek geven inzicht in de effectiviteit van plasticvrije alternatieven en mogelijke beleidsopties om de milieu-impact van wegwerp voedselverpakkingen te verminderen.

Locaties waar foto's werden genomen van de etensbakjes

Er werden in totaal 6221 foto's genomen met de Plastic Avengers app. Deze foto's werden genomen in 266 verschillende steden en dorpen verspreid over het hele land, waarbij de meeste foto's in de Randstad werden genomen.

De opdracht werd door de deelnemers ruimer opgevat dan oorspronkelijk was beoogd waardoor ook andere soorten verpakkingen op de foto werden gezet. Uiteindelijk bleven er 3885 bruikbare foto's van etensbakjes over.

Alle foto's van Operatie Bakzeil zijn te bekijken via bit.ly/Bakzeil

Deze 3885 foto's werden vervolgens geanalyseerd op:

- **Materiaal** waarvan de wegwerpverpakking is gemaakt: (cardboard, plastic, piepschuim, aluminium)
- **Inhoud** van de wegwerpverpakking: (fruit, tapas, donuts, french fries, sandwich, burger, snack, pizza, kroket etc.)
- **Merk** dat het product en de wegwerpverpakking op de markt zet: (Albert Heijn, McDonald's, Febo, Merkloos, etc)
- **TO-GO aanbestedwijze** van de wegwerpverpakking:
 - Fastfood ter plekke bereid / vers afgebakken en meegegeven om direct te consumeren.
 - Prefab in het schap waarbij bereiding extern is gebeurd en product verpakt is om mee te nemen en zowel On-the-Go op straat kan worden geconsumeerd of later in een gesloten omgeving thuis of op kantoor bijvoorbeeld. (voorgesneden fruit, tapas, belegde broodjes et cetera)

VERS: FASTFOOD-VERPAKKINGEN VOOR DIRECTE CONSUMPTIE

Grondstiof	Type	Merk	Aantal
Plastic	Frenchfries	NoBrand	526
Cardboard	Snack	Nobrand	422
Cardboard	Mc nuggets	Mcdonalds	197
Cardboard	Frenchfries	Nobrand	177
Cardboard	Frenchfries	Mcdonalds	170
Plastic	Frikadel	Nobrand	115
Aluminum	Fastfood	NoBrand	110
Cardboard	Chicken	Kfc	98
Cardboard	Burger	Nobrand	92
Styrofoam	Burger	NoBrand	84
Cardboard	Mc chicken	Mcdonalds	76
Styrofoam	Fastfood	NoBrand	76
Cardboard	Pizza	NoBrand	65
Cardboard	Filetofish	Mcdonalds	60
Styrofoam	Meal	Nobrand	55
Cardboard	Snack	Cafebonjour	52
Cardboard	Doner	Nobrand	49
Cardboard	Frikadel	Nobrand	44
Cardboard	Pizza	Dominos	39
Cardboard	Bigmac	Mcdonalds	39
Cardboard	Quarterpoun	Mcdonalds	32
Cardboard	Wok	Nobrand	32
Cardboard	Salad	Rond	31
Cardboard	Bigtasty	Mcdonalds	21
Cardboard	Burger	Mcdonalds	21
Cardboard	Fastfood	NoBrand	19
Plastic	Snack	Nobrand	19
Cardboard	Chickentend	Mcdonalds	14
Cardboard	Kroket	Febo	11
Cardboard	Meal	Nobrand	11
Cardboard	Frenchfries	Burgerking	10
Cardboard	Pizza	Newyorkpizza	10
Styrofoam	Fastfood	NoBrand	10
Cardboard	Burger	Febo	9
Cardboard	Happymeal	Mcdonalds	9
Cardboard	Meal	Nobrand	7
Cardboard	Mcwrap	Mcdonalds	6
Cardboard	Burger	Burgerking	5
Cardboard	Donut	Dunkindonut	5
Cardboard	Fastfood	NoBrand	5
Cardboard	Chicken	Nobrand	4
Cardboard	Churros	Nobrand	3
Cardboard	Kroket	Nobrand	3
Cardboard	Frenchfries	Febo	2
Cardboard	Crispychicke	Mcdonalds	2
Cardboard	Frenchfries	Kfc	1
Cardboard	Pocporn	Nobrand	1
Plastic	Kroket	Nobrand	1

PREFAB: VOORVERPAKTE FASTFOOD-VERPAKKINGEN VOOR DIRECTE EN LATERE CONSUMPTIE

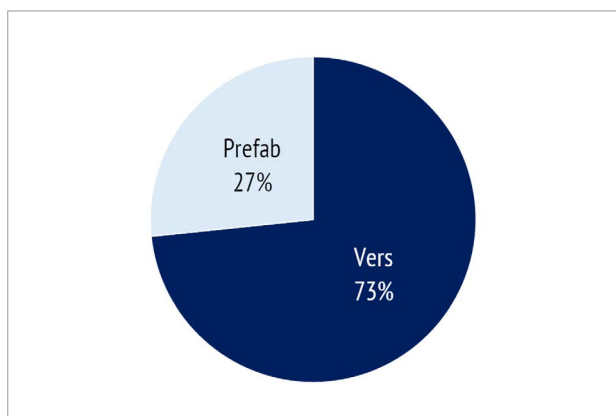
NB: papieren patatzakken, papieren hamburgerwikkels et cetera staan niet in deze tabel omdat deze geen voedsel containers zijn en als dusdanig niet onder de ministeriële regeling vallen.

Grondstiof	Type	Merk	Aantal
Plastic	Meal	Nobrand	189
Plastic	Fruit	NoBrand	147
Plastic	Donuts	Nobrand	137
Plastic	Fastfood	NoBrand	66
Plastic	Sushi	Nobrand	63
Plastic	Tapas	Nobrand	53
Plastic	Salad	Nobrand	51
Plastic	Fish	Nobrand	47
Plastic	Sandwich	Nobrand	47
Cardboard	Snack	Spar	46
Plastic	Fruit	Albertheijn	37
Plastic	Cookie	NoBrand	27
Plastic	Donuts	Albertheijn	24
Cardboard	Wrap	Nobrand	18
Plastic	Fruit	Nobrand	16
Plastic	Fruit	Albertheijn	10
Plastic	Tapas	Nobrand	8
Plastic	Donuts	Plus	7
Plastic	Tapas	Albertheijn	5
Plastic	Fruit	Jumbo	4
Plastic	Donuts	Jumbo	4
Plastic	Fruit	Plus	4
Plastic	Sandwich	Albertheijn	3
Plastic	Fruit	Jumbo	3
Cardboard	Fastfood	Rond	3
Plastic	Tapas	Albertheijn	2
Plastic	Fruit	Debeste	2
Plastic	Salad	Debeste	2
Cardboard	Salad	Nobrand	2
Plastic	Tapas	Plus	2
Plastic	Noodles	Nobrand	1
Cardboard	Fish	Nobrand	1
Cardboard	Vegetables	Nobrand	1
Plastic	Food	NoBrand	1
Plastic	Tapas	Plus	1
Plastic	Sandwich	Spar	1

VERHOUDINGEN

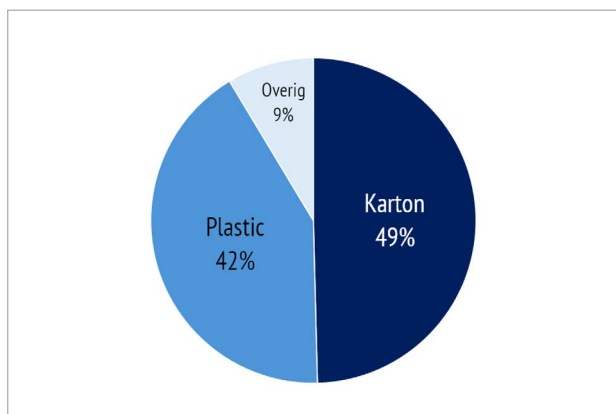
VERHOUDING VERS VERSUS PREFAB ETENSBAKJES IN HET ZWERFAFVAL

Bijna driekwart van de etensbakjes die voor Operatie Bakzeil zijn gefotografeerd zijn afkomstig van producten die gemaakt zijn voor directe consumptie. Het aandeel van de verpakkingen die uit het schap worden verkocht is slechts een kwart. Deze producten worden vaak meegenomen om op een later tijdstip te worden opgegeten.

GRONDSTOFFEN ETENSBAKJES IN HET ZWERFAFVAL

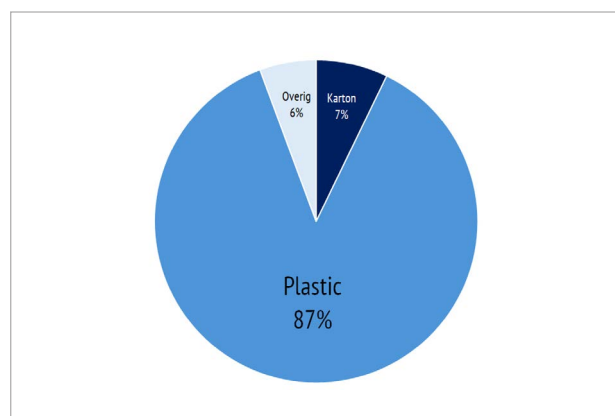
De helft van de etensbakjes die zijn gefotografeerd voor Operatie Bakzeil zijn van karton. Dit geeft aan dat kartonnen etensbakjes in veel gevallen een goed alternatief is voor plastic en dat

GRONDSTOFFEN PREFAB ETENSBAKJES IN HET ZWERFAFVAL

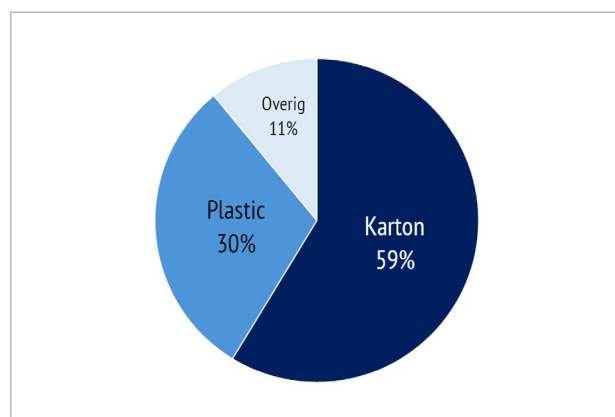
De etensbakjes van producten die uit het schap worden verkocht zijn altijd voorverpakt. De verpakking zelf is dan van plastic of deze is deels van karton en deels van plastic. Het plastic heeft vooral als doel om het product zo lang mogelijk vers te houden, maar ook om het product goed zichtbaar te maken voor de consument.

Opvallend hierbij is dat merendeel van de wegwerp/voedselcontainers al geen plastic meer bevatten. De producten waar karton (nog) niet als wegwerpverpakking voor kan worden gebruikt bevinden zich uitsluitend in de categorie prefab TO-GO. (Voorverpakte producten zoals tapas, voorgesneden fruit en olijven.)

GRONDSTOFFEN ETENSBAKJES VOOR DIRECTE CONSUMPTIE IN HET ZWERFAFVAL

De bakjes voor etenswaren die bedoeld zijn om direct op te eten zijn voor 60% van karton. Het gaat hier om bakjes voor patat, hamburgers, kroketten, gebakken vis, saucijzenbroodjes et cetera. Plastic is hiervoor niet nodig en overbodig. Het alternatief is ruim voorhanden en ook al jaren op de markt en wordt door veel bedrijven gebruikt.

TREND IN HET ZWERFAFVAL VAN WEGWERPVOEDSEL CONTAINERS SINDS 2020 RELATIEF

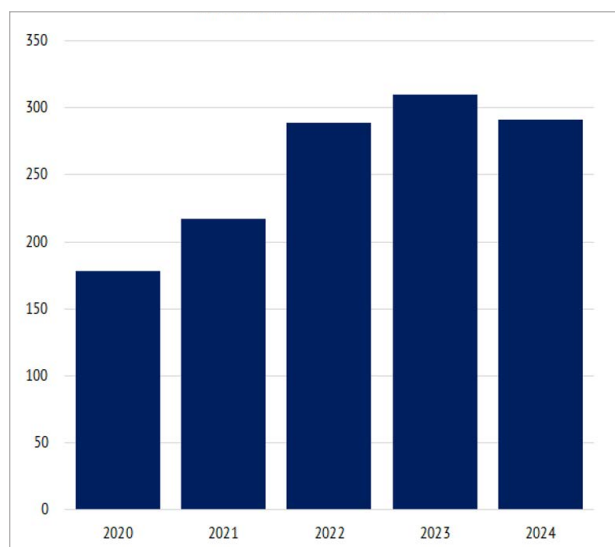
Het merendeel van de op straat gevonden voedselcontainers is al jaren van karton. Sinds 2020 is er een licht afnemende trend te zien in het aandeel plastic in dit type zwerfafval, van 30% in 2020 tot 23% in 2024. Piepschuim voedselcontainers worden nog altijd aangetroffen in het zwerfafval terwijl deze sinds 1 juli 2023 verboden zijn. Aluminium wordt vooral toegepast voor TO-GO grill gerechten als kapsalon. Hier zijn echter ook karton alternatieven voor.

Na de invoering van de Plastictoeslag is er geen trendbreuk te zien en geen wijziging in de verhoudingen. De trend naar meer karton al sinds 2020 ingezet, maar in het jaar van invoering van de plastictoeslag is er geen wijziging te zien.

Vooral de grote bedrijven hebben stappen van plastic en piepschuim naar karton wel gezet, maar kleinere bedrijven veel minder. Terwijl voor kleinere bedrijven overstap makkelijker te maken is, die hoeven enkel naar de groothandel te rijden of anders te bestellen en kunnen van de ene op de andere dag over overschakelen.

Het argument van de ondernemer om niet over te stappen naar karton is vaak dat karton duurder is en dat de consument dit niet zou willen betalen: de plastictoeslag heeft laten zien dat de consument wel bereid is meer te betalen, etenswaren die onderweg worden gekocht hebben al een hoge prijs, de kleine extra toeslag heeft geen invloed op de beslissing om iets wel of niet te kopen.

Aantal etensbakjes in zwerfafval

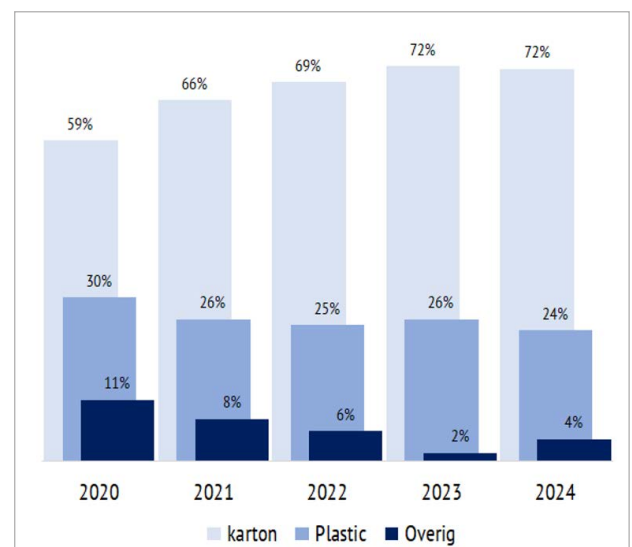
TRENDS AAN DE HAND VAN DE ZWERFAFVALDATA VAN GROOT

Sinds 2020 is het aantal etensbakjes in het zwerfafval in de onderzoeken van Zwerfinator toegenomen. Dit is een gevolg van de toenemende onderweg-consumptie en een toename van aanbieders van to-go-maaltijden. Etensbakjes in het zwerfafval zijn voor het overgrote deel de bakjes waarin producten zitten die vers zijn bereid en die bedoeld zijn om direct te worden geconsumeerd, zoals patat, hamburgers, kroketten, saucijzenbroodjes et cetera

In 2020 was 30% van deze bakjes van plastic, dit daalde geleidelijk naar 24% als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen, het Plastic Pact en waarschijnlijk ook door ondernemers die overstapten op kartonnen etensbakjes ter voorbereiding op de plastictoeslag die op 1 juli 2023 is ingevoerd. Na 1 juli 2023 is er echter geen extra afname van het aandeel plastic te zien.

Het aandeel kartonnen etensbakjes was 59% in 2020 en steeg naar 72% in 2024. Belangrijkste constatering hierbij is dat veel ondernemers al jaren bewijzen dat deze etensbakjes niet van plastic hoeven te zijn. De etenswaren hoeven niet lang vers te worden gehouden, de verpakkingen dient slechts tijdelijk als bescherming van het product en zorgen ervoor dat de consument deze schoon en netjes kan vervoeren en consumeren.

Grondstoffen etensbakjes in zwerfafval

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

TO-GO FASTFOOD VOEDSELCONTAINERS:

De verzamelde foto's laten zien dat het alternatief voor de plastic etensbakjes alom tegenwoordig is. Plastic is hier prima te vervangen door karton. Onze aanbeveling is dan ook om de plastic bakjes voor patat, frikandellen, kroketten, saucijzenbroodjes, gebakken vis etcetera te verbieden in gebruik maar ook in business to business verkoop. Dit vergemakkelijkt de handhaving.

Ons credo is hier: Als het zonder plastic kan, doe het dan!

Het verbod op plastic TO-GO fastfood voedselcontainers is eenvoudiger en effectiever tegen plastic zwerfafval dan de plastictoeslag. Als dit verbod niet alleen voor het gebruik maar ook voor de (groot)handel en import geldt, dan is dit een vereenvoudiging voor de ondernemer en voor de handhaver.

Sinds 2021 geldt er een EU-verbod voor eenmalige plastic artikelen zoals rietjes, bestek en wattenstaafjes. Deze maatregel heeft ervoor gezorgd dat deze zo goed als verdwenen zijn in het zwerfafval. Een soortgelijke maatregel kan ook de plastic etensbakjes in het zwerfafval sterk terugdringen. Waarom moeilijk doen als het ook makkelijk zonder plastic kan?

NU NÒG BETER!

Beter nog dan karton, is papier als verpakking.
Denk hierbij aan puntzakken patat of zakjes voor de kroket en frikandel en wikkels voor hamburgers.
Dit vraagt minder grondstoffen en heeft als bijkomend voordeel dat het de prullenbakken minder vult. Ten overvloede: TOGO afval wordt in aard en ontwerp afgevoerd via de openbare prullenbakken waarvan de inhoud niet gerecycled wordt, maar verbrand. De kosten hiervoor worden gedragen door de gemeentes.

MATERIAALGEBRUIK

- Het aandeel plastic etensbakjes in de onderzoeken van Zwerfinator daalde geleidelijk van 30% in 2020 naar 23% in 2024.
- Karton is dominant bij fastfoodverpakkingen (70%), terwijl prefab-verpakkingen (zoals balkjes voor gesneden fruit) grotendeels van plastic zijn en blijven.
- Piepschuim wordt ondanks het verbod in 2023 nog steeds gebruikt.

TO-GO PREFAB VOEDSELCONTAINERS:

Bij analyse van de verzamelde foto's viel het op dat de op straat geconsumeerde bakjes voor gesneden fruit, tapas of olijven van het zelfde materiaal zijn (vaak PET) en heel vaak qua een zelfde afmeting en vorm hebben. Deze bakjes komen veelal uit de schappen van (TO-GO) supermarkten. Dit beperkte aantal aanbieders opent mogelijkheden tot standaardisering van deze bakjes. Standaardisering die vergelijkbaar is met die van statiegeldblikjes en -flesjes.

Onze aanbeveling is om met de fabrikanten en hun aanbieders te onderzoeken of er een standaard bakje te ontwikkelen is. Dit zou gericht moeten zijn op het mogelijk maken van een retour-logistiek en een statiegeldsysteem.

De plastictoeslag is een onderdeel van de plastic-wegwerpregeling. Schaf de toeslag af maar scherp de regeling aan door een verbod op plastic waar een alternatief voor handen is — en stimuleer dat ondernemers daar waar plastic varianten nodig blijven aan de standaardisering werken van hun voedselcontainers.

Haal Bakzeil!

‘Als het zonder plastic kan, doe het dan!’

ALTERNATIEVEN

Het etensbakje is slechts één van de soorten zwerfafval waarvan we zowel plastic als afbreekbare varianten van papier of karton vinden of waarvoor andere alternatieven zonder plastic zijn. Voorbeelden hiervan zijn deksels van drinkbekers, ijsbekers, snoepwikkels, lollystokjes, sauszakjes, zakjes voor vers afgebakken broodjes en broodzaksluiters. Aangezien er hiervoor al alternatieven zonder plastic bestaan die ook al door tal van bedrijven worden gebruikt, zouden er geen technische bezwaren moeten zijn om deze soorten wegwerpplastic te verbieden.

TOT SLOT

De resultaten tonen aan dat gerichte beleidsinterventies niet alleen haalbaar zijn, maar ook een meetbare impact kunnen hebben op het verminderen van wegwerpplastic en de hoeveelheid die hiervan in het zwerfafval terecht komt. Door samen te werken met ondernemers, consumenten en beleidsmakers kunnen effectieve oplossingen worden ontwikkeld om plastic zwerfafval te verminderen en de milieu-impact te minimaliseren.

Credo: “Als het zonder plastic kan, doe het dan!”

Zie [hier](#) het videoverslag dat we over dit onderzoek maakten.

plasticcavengers.org

